

Alapítónk: Szeifner Ferencné (Csetényi Anikó)

Mindenekelőtt engedje meg, hogy bemutakozzam: Szeifner Ferencné vagyok, a XVII. kerületi Fürst Sándor Gimnázium színjátszó körének vezetője, különben magyar-angol szakos tanár. A szakkör célja a szép és kulturált magyar beszéd megszerettetésén túl a fiatalság ránevelése a klasszikus kultúra élvezetére és a modern színművészet eredményeinek tudatos megfigyelésére. Nem színészeket, hanem színházlátogatókat szeretnénk nevelni – e cél érdekében határoztuk el évente egy-egy világirodalmi remekmű feldolgozását és bemutatását.

(Részlet Szeifner Ferencné leveléből, amit az Antigoné előadásának meghívójára küldött a darab fordítójának, Trencsényi Waldapfel Imre professzor úrnak)

SZEIFNER FERENCNÉ, ANIKÓ: A PEDAGÓGUS, SZÍNHÁZUNK LELKE, A MŰVÉSZ-ÍRÓ

Timár Tibor emlékezése

Anikó olyan hatalmas életművet, szellemi örökséget hagyott ránk, amelynek méltatása, összegzése néhány mondatban lehetetlen.

Abban a helyzetben vagyok, hogy életének nagyobb szakaszában együtt lehettem vele: előbb mint tanítványa (osztályfőnököm is volt), aztán kollégája, illetve több mint három évtizeden keresztül társa az Ascher Színpadon színjátszóként, rendezőként, majd művészeti vezetőként.

A Dózsa Művelődési Ház színpadán láttam először 1970-ben egy, akkor számomra még ismeretlen színdarab, az általa rendezett „Antigoné” című előadás előtt: az akkori nyolcadik osztályosoknak tartott bevezető ismertetőt, kedvcsinálót a színdarabról még a függöny felgördülése előtt – lelkesedéssel, hívvel, vehemenciával, ahogy azt tőle mindig is megszoktuk. Ültém a nézőtérben, és ámulattal figyeltem. Megfogott, megérintett, és személyisége életem meghatározójává vált. Így volt ez másokkal is: akit egyszer a bűvkörébe vonzott, az mindig végig mellette maradt.

Élete – a család szeretetén túl – három fő alappilléren nyugodott: pedagógushivatás, Ascher Színpad, a művész-író.

Ezek a területek összefonódtak, hiszen az Ascher Színpadon is elsősorban pedagógus volt: színészvezetésével, egy-egy pálya alakításával mindig azt figyelte, ki hogyan fejlődhet tovább. Nála a szereposztást nem csupán művészi szempontok határozták meg, sokkal inkább pedagógiai szempontok vezérelték. Mindig arra törekedett, hogy minden színjátszós megfelelő feladatot kapjon, olyat, amiben előreléphet, amiben kiteljesedhet az egyénisége. Attól a pillanattól, hogy felvételt nyert valaki az Ascher Színpadra, sosem „engedte el”. Ezért válhatott az Ascher Oszkár Színház – jelenlegi és sok-sok hajdani tagja – egy nagy „családdá.” Erre a hosszú távú, egész életpályában gondolkodó, óvó-féltő odafigyelésre csak kevesek képesek.

Pedagógusként – az irodalom, a magyar és az angol nyelv megszerettetésén túl – mindig becsempészte tanításába a színházművészet varázsát, szívesen alkalmazta tanóráin a drámapedagógia eszközeit. Az irodalmat úgy tudta megszerettetni nemzedékekkel, hogy közben értő, gondolkodó, érvelő-cáfoló és kritikus egyéniségeket nevelt. Kollégái nemcsak bemutató óráiból

leshették el tőle a szakma fortélyait, hanem a hétköznapi, szakmai beszélgetések, viták során is. Utánozhatatlan humorról, iróniával tudta leleplezni mindazt, ami számára nem volt elfogadható, amit közhelyesnek, hazugnak tartott.

Szerette, megértette és főleg kezelni tudta a semmilyen sémába be nem sorolható, renitens, deviáns diákokat is, akiket úgy hódított meg, hogy azok közben tisztelőivé, rajongóivá váltak – nem egy közülük éppen a kezdetekben színjatszó szakkörként működő, később ön maga határain túlövő Ascher Színpadon.

Írásait, elsősorban mesejátékait is pedagógiai hitvallása hatotta át. Elvárásolta a legkisebbeket is, közben mindig azonosulni tudott a gyermeki szemléletmóddal: nem gyűgögtött hozzájuk, egyenrangú félnek tartotta őket, akiknek problémáit, konfliktusait nem lebecsülve, hanem átérzve jelenítette meg mesejátékaiban azzal a senkivel össze nem keverhető, egyéni, humoros stílussal, amit csak ő tudott! Meséi mindig „itt és most” játszódtak, még akkor is, ha a varázslat segítségével akár az Óperencián túlra repítette kis olvasóit.

Száz évben egyszer születik ilyen óriás – és ez nem túlzás!

Ez a pálya tünékeny, illékony, nem megfogható az eredménye. Nemzedékeket nevelt, köztük több, ma már közismert ember pályáját indította el, sőt újabb pedagógusgenerációt nevelt fel (rengeteg volt tanítványa ma már szintén tanít).

Anikó már egyetemi éve alatt rendszeresen fellépett az Egyetemi Színpadon. 1958-tól hangjátékokat készített a Magyar Rádió Ifjúsági Osztályának. Harminckét mesejátékot, négy tévéjátékot írt, gyermekszíndarabjait Budapesten, Zalaegerszegen és Békéscsabán játszották a színházak. Hangfelvételek, CD-k őrzik a Magyar Rádióban játszott meséit, ifjúsági hangjátékait. 1974-

Portré Anikóról 1974-ben

ben megszerezte a C-kategóriás amatőr rendezői működési engedélyt is.

Több kitüntetésben, díjban is részesült, melyek közül a legjelentősebbek az alábbiak:

- Az Ascher Színpadon végzett tevékenységének elismeréseképpen elsőként vehette át 1996-ban az Ascher Oszkár-émlékgyűrű kitüntetést.

- Balassi Bálint Kulturális és Művészeti Díjat kapott 1997-ben a XVII. kerület Balassi Kuratóriumától.

- Az M1 televízió „Théma” című műsora 2000-ben riportfilmet készített róla, életművéről és a csoportról.

- Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzata 2004-ben „Életműdíj” kiemelkedő pedagógiai tevékenységért” kitüntetésben részesítette.

- Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzata 2017-ben posztumusz Rákosmente Díszpolgára címet adományozott Szeifnérné Csetényi Anikónak, az Ascher Oszkár Színház alapítójának, Rákosmente kulturális és művészeti életének

szolgálataért, gazdagításáért és az amatőr színjátszás területén betöltött kiemelkedő szerepéért”.

Hetvennégy rendezése volt műsoron az Ascher Színpadon (több, mint ahány évet élt!): mesejátékok (sajátok is!), irodalmi, verses összeállítások, előadóestek, beavató színházi műsorok, a világirodalom színdarabjainak klasszikusai, kortárs magyar drámák. Időnként játszott is néhány előadásunkban.

Anikó nehéz örökséget hagyott ránk: kötelességünk folytatni azt az utat, amit kijelölt számunkra. Pedagógusként az ő mércéjével oktatni-nevelni a jövő nemzedékét, az Ascher Oszkár Színházban pedig együtt tartani a csoportot, és a nevéhez méltó módon ápolni azokat a hagyományokat, amelyeket ő teremtett meg számunkra.

Portré Anikóról 1991-ben

